

Handläggare:
Britt Mattsson, Gatu- och fastighetskontoret
Tel: 508 262 67
britt.mattsson@gfk.stockholm.se

2004-03-23

Kjell Karlsson, Stockholms Hamn
Tel: 670 26 20
Kjell.karlsson@stockholmshamn.se

Dnr 2003-670-00728
2002-340-4195
2001-300-1647

Till
Gatu- och fastighetsnämnden

Norr Mälarstrand. Förslag till långsiktig upprustning och förnyelse av kajen mellan Stadshuset och Kungsholmstorg.

FÖRSLAG TILL BESLUT

1. att godta redovisat programarbete och gå vidare med fördjupade studier samt utreda hur projektet kan finansieras och hur kostnaderna ska fördelas mellan Stockholms Hamn och Gatu- och fastighetskontoret, samt söka intressenter för verksamheter. Möjligheten att förlägga ett parkeringsgarage under kajplanet behöver utredas vidare.
2. att starta detaljprojekteringen för etappen som omfattar utökad turistbussuppställning vid Stadshuset.

Olle Zetterberg

Göran Gahm

Mats Fager

SAMMANFATTNING

Gatu- och fastighetskontoret har i samarbete med Stockholms Hamn, arbetat fram ett program för upprustning och förnyelse för Norr Mälarstrand mellan Kungsholmstorg och Ragnar Östbergs plan. Bakgrunden är att flera ärenden inkommit till kontoret, som var och en för sig påverkar områdets

W:\gfk.yourvoice.se\work\2004-04-13\Tjut\23.doc

Bilaga 1: Planer och perspektiv.

Bilaga 2: Remissredogörelse

utformning. Det gäller frågan om utökad turistbussuppställning, placering av en biogasanläggning, vilka verksamheter som ska finnas, antalet parkerings-platser, trafiksäkerhetshöjande åtgärder, tillgänglighetsanpassning, bättre belysning mm. Ett medborgarförslag som handlar om att försköna kajen längs Norr Mälarstrand har också inkommit.

Programmet syftar till att finna en långsiktigt hållbar helhetslösning som behandlar ovan nämnda frågor och ger förslag till verksamheter och funktioner som ökar kajens attraktivitet för rekreation.

En grov kostnadskalkyl visar att den totala kostnaden för områdets upprustning och förnyelse uppgår till ca 65 mnkr.

Föreslagna åtgärder kan genomföras separerade från varandra vid olika tidpunkter. Programmet redovisar ett förslag till indelning i fem stycken delområden.

UTLÅTANDE

Bakgrund

Gatu- och fastighetskontoret och Stockholms Hamn har ansvar för olika delar av kajen längs Norr Mälarstrand mellan Stadshuset och Kungsholmstorg. Ett antal frågor har kommit upp som ger anledning till att kontoren gemensamt ser över den framtida utformningen av området.

Enligt beslut i GFN 2002-12-17 ska turistbussarnas uppställningsmöjligheter vid Stadshuset ses över och förbättras. Gatu- och fastighetskontoret fick i uppdrag återkomma till nämnden med ett förslag till på vilket sätt det målet kan uppnås.

Enligt beslut i GFN 2003-02-04 ska även en studie av parkeringsytorna längs med Norr Mälarstrand inkluderas i utredningen om turistbussuppställningen. Stockholm Parkering nyttjar marken och har tidigare gjort en översiktlig parkeringsutredning.

Ett medborgarförslag har inkommit om att försköna kajen längs Norr Mälarstrand nedanför Kungsholmstorg. Förslagsställaren menar att det vackra läget vid vattnet bör nyttjas av fotgängare och flanörer i stället för bensinstationen och stenfirman. Förutom detta medborgarförslag så har det varit insändare i lokaltidning mm med önskemål om ett annat utnyttjande av kajplanet.

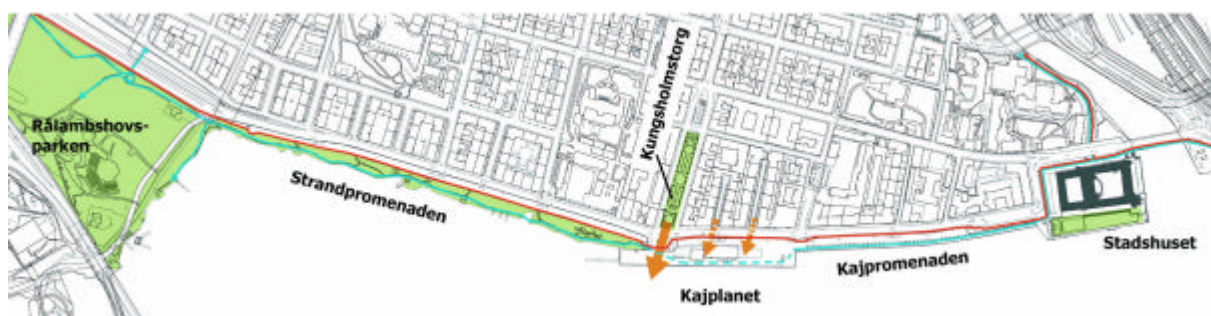
Preem har fått en förfrågan från Staden om att utöka bensinstationen vid Norr Mälarstrand med en biogasanläggning. Anledningen till detta är att nuvarande biogasanläggning vid bensinstationen vid Norra Bantorget utgår i samband med exploateringen där. I en studie av bensinstationer i innerstan har stationerna vid Norr Mälarstrand och Lindhagensplan befunnits ligga i de mest lämpliga lägen med riskavstånd. Av dessa två är det endast Norr

Mälärstrand som kan inrymma en biogasanläggning, varför Preem har fått förfrågan.

Miljöförvaltningen har i ett ärende till Miljö- och hälsoskyddsnamnden behandlat kajen vid Norr Mälärstrand. I en skrivelse till MF har påpekats att verksamheterna på kajen (stenfirman, marinan, bensinstationen och miljöstationen) är störande samt att strandpromenaden bryts. Man önskade därför att MF prövade om verksamheterna ur miljösynpunkt bör ligga på annan plats. MF svarar i sitt tjänsteutlåtande att de kan begära skyddsåtgärder för ev. bullerstörningar (inte utrett) samt att Renhållningsförvaltningen ska snygga upp miljöstationen. I övrigt hänvisar man till att markägaren styr markutnyttjandet. MHN beslutade 2002-10-22 enligt MF:s tjt. Rasmus Rasmusson (kd), ersättare i MHN, skriver i ett brev 2003-03-26 att det ur miljösynpunkt är lämpligt med en biogasanläggning på Norr Mälärstrand och att en sådan bör stödjas.

Ägaren till Riddarfjärdens marina vill ändra/utöka sin verksamhet.

Mot bakgrund av ovan nämnda ärenden som delvis ligger i konflikt med varandra har Gat- och fastighetskontoret, tillsammans med Stockholms Hamn, beslutat att arbeta fram ett program för Norr Mälärstrand mellan Kungsholmstorg och Ragnar Östbergs plan.

Problembild

Allmänt

Vid Norr Mälärstrand möter staden vattnet med en tydlig front av bebyggelse mot Riddarfjärden med Stadshuset som ett utropstecken längst i öster. Det är en karaktärsfull stadsfront, och kajpromenaden närmast Stadshuset med den distinkta raden med pilträäd, gatstensbeläggning och skutorna fungerar också bra i sina huvuddrag och ingår som en del av den strandpromenad som i stort sett går runt hela Kungsholmen. Idag inrymmer området flera verksamheter och en rad olika funktioner som ska fungera på samma ytor. Nedanför Kungsholmstorg, där kajen vidgar sig till ett bredare plan har kajen en svåröverskådlig och stökig karaktär.

Verksamheter

Idag finns många verksamheter på kajplanet; bensinstation, parkering, restaurang, stenfirma, snötipp och marina. Platsen är svåröverskådlig och

S

flera av verksamheterna är inte förenliga med syftet att kajen ska vara tillgänglig för rekreation. Byggnader, stenfirma och parkering upptar större delen av utrymmet och angörande biltrafik gör att kajen inte är säker för fotgängare. Vintertid alstrar också områdets snötipp fordonstrafik på kajen. Byggnaden med restaurang och stenfirma är i dåligt skick.

Gestaltning

Utformningen av markbeläggning, möblering och belysning varierar inom området och det allmänna intrycket är splittrat, särskilt vid kajplanet nedanför Kungsholmstorg. Buskplanteringen på kajen skymmer delvis utsikten från Kungsholmstorg ner mot vattnet och omintetgör sambandet med Kungsholmstorgs förlängning ner över kajplanet. Kajplanet stenbeläggning är trasig och full av gropar.

Fotgängare

Gångstråket i strandparken upphör vid Kungsholmstorg och det finns ingen tydlig yta upplåten för fotgängarna. Vidare är tillgängligheten för såväl funktionshindrade som övriga fotgängare dålig. Beläggningen är ojämn, tydliga ledstråk saknas etc. Belysningen är inte tillräcklig för att ge en trygg miljö. Planteringar vid övergångsställena skymmer sikten och ger låg säkerhet. Längs sträckan finns fem ordnade passager.

Cyklister

Cykelbanan är dubbelriktad men ändå ganska smal med hänsyn till antalet cyklister, ca 4-5000 per dag sommartid. Bredden varierar mellan 2,5-3 meter. Korsningen vid Kungsholmstorg är otydligt utformad. Likaså blir det konflikter med gående vid skymda övergångsställen och vid bussuppställningen.

Biltrafik och parkering

Dagens turistbussuppställning vid Stadshuset räcker inte till och Gatu- och fastighetskontoret har i uppdrag, (GFN 2002-12-17), att se över hur den kan förbättras och utökas. Idag rymmer bussuppställningen ca 13 bussar. Behovet av parkeringsplatser är stort. Idag utnyttjas området mellan kajen och cykelbanan samt en stor del av kajplanet som parkering. Totalt finns det ca 240 ordnande platser, varav ca 180 platser inom område planlagt som parkering.

Antalet bilar längs Norr Mälarstrand var 1996 16000 fordon/dygn öster om Kungsholmstorg och ca 25000 fordon väster om. Den stora korsningen vid Kungsholmstorg med infarten till kajen och i viss mån korsningen vid Kungsholms hamnplan är problematiska, både avseende framkomlighet och trafiksäkerhet. Trafik på kajplanet blandas ostrukturerat med fotgängare.

Kajkonstruktionens status

Kajplanet vid Kungsholms torg är i relativt gott skick. Större delen av kajpromenaden öster därom är i mycket dåligt skick och kräver därför åtgärder. En sträcka på ca 100 meter närmast stadshuset är ombyggd 1992.

Analys

Vision, mål och förutsättningar

Programmet, som arbetats fram gemensamt av Gatu- och fastighetskontoret och Stockholms Hamn, syftar till att finna en långsiktigt hållbar helhetslösning med önskade verksamheter och funktioner som ökar kajens attraktivitet för rekreation. Gångstråket längs kajen ska vara tillgänglighetsanpassat så att det blir lättorienterat och lättframkomligt även för personer med funktionshinder. Tydligare stråk gör också att sambandet med t ex Kungsholmstorg och strandpromenaden mot Rålambshovsparken stärks. Ett annat syfte har varit att förbättra framkomligheten för cyklister och att minska konfliktpunkterna med andra trafikantgrupper. Vidare har det varit en målsättning att förbättra och utöka uppställningsplatsen för turistbussar i närheten av Stadshuset samt ge förslag till hur kajplanet vid Kungsholmstorg skulle kunna utformas så att kajens unika läge vid vattnet och dess möjlighet till rekreation kan tas tillvara på ett bättre sätt än idag. Några styrande förutsättningar för utredningen har varit att snötippen ska vara kvar, samt att Preems bensinstation ska vara kvar samt utökas med en anläggning för biogas inom området för bensinstationen.

Förslaget

Planer och perspektiv se bilaga 1.

Se även www.gfk.stockholm.se under rubriken gatuupprustningar.

Gestaltning

För att förstärka stråkets karaktär föreslås en enhetlig utformning från stadshuset till strandpromenaden väster om Kungsholmstorg. Kajpromenaden med pilträden behåller sina huvuddrag och sin markbeläggning med smågatsten, men för att förbättra tillgängligheten kompletteras promenaden och kajplanet med ledstråk av granithällar som markbeläggning. Hela stråket får nya tillgänglighetsanpassade sittplatser med soffor, nya papperskorgar och ny belysning.

Kontakten med vattnet förstärks genom bryggor, som används till att sitta på och för angöring av småbåtar

Raden av pilträd får en förlängning västerut på kajplanet. Den ogräsbevuxna kullerstenen under pilarna ersätts av med nyplantering av en robust undervegetation. I trädraden närmast stadshuset finns en befintlig toalett.

Den kompletteras med en ny tillgänglighetsanpassad toalett.

Siktskymmande planteringar tas bort vid övergångsställena.

Verksamheter

En målsättning är att en större del av kajens yta skall vara tillgänglig för vistelse och fritt nyttjande.

Bebyggelsen på hamnplanet föreslås ersättas av flera mindre, lätta och genomsläppliga byggnader för att stärka kontakten mellan gatan och vattnet i denna del. Den befintliga bensinstationen byggs om och får ett mindre, lättare tak. Anläggningen för biogas placeras så att den inte skymmer sikten från Kungsholmstorg mot vattnet.

Restaurangverksamhet föreslås inrymmas i en ny byggnad, vilken ligger skild från bensinstationen och är bättre anpassad till platsen.

Stenfirman och parkeringsplatsen på kajplanet föreslås tas bort på sikt för att ge utrymme åt mindre byggnader med t ex servering, internetcafé, turistinformation, tidnings- och bokutlåning, kajak- och segeljolleuthyrning. I dagsläget har staden inget alternativ till plats för snötipp. Den kommer att finnas kvar vintertid, men ytan föreslås utformas så att den under andra årstider kan användas som t ex marknadsplats.

Cykeltrafik

Cykelbanan behåller i stort den nuvarande dragningen. Den breddas vid kurvor för att förbättra säkerhet och framkomlighet för cyklisterna. Genom lindallén vid övergången till strandpromenaden får den en rakare dragning och bättre anslutning till cykelbanans förlängning västerut.

För att underlätta för cyklisterna i korsningar föreslås cykelbanan gå i upphöjt läge vid bilinfarterna. Siktskymmande buskar tas bort och cykelbanan breddas lokalt vid korsningar med övergångsställen för att synliggöra cyklister och fotgängare för varandra.

Passagen förbi turistbussarna kommer fortfarande att vara trång. Gångytan och cykelbanan skiljs åt med ett räcke i fortsättningen också. Genom tydliga övergångsställen är ambitionen att så långt möjligt minska konflikten med fotgängare.

Biltrafik och parkering

In- och utfarten till kajplanet vid Kungsholmstorg byggs om så att den blir säkrare för cyklister och gångtrafikanter. Korsningen utformas bl a med träd som utgör en förlängning av de befintliga trädraderna längs

Kungsholmstorg. Utfarten från kajplanet smalas av men korsningens kapacitet försämras inte utan förblir lika som idag. Infarten vid Kungsholms Hamnplan smalas också av och infarten vid turistbussupställningen flyttas västerut på grund av uppställningens utökning. Samtliga infarter utformas med upphöjda cykelbanor vid korsningspunkterna, så att biltrafiken underordnas cyklisterna när man kör in på parkeringen.

Med förändrad verksamhet på kajplanet nedanför Kungsholmstorg kommer biltrafiken att minska. Angöring till verksamheterna sker huvudsakligen från lokalgatan. Trafik till bensinstationen, snötippen och viss angöring till förtöjda båtar sker över hamnplanet.

Parkeringen närmast gatan blir kvar på hela sträckan. 30 parkeringsplatser försvinner vid stadshuset p g a utökad plats för bussupställning föreslås. Vid Kungsholmstorg används några platser tills vidare för uppställning av återvinningskärl. Trafikföringen längs parkeringsplatserna enkelriktas västerut. Nedanför Kungsholmstorg tas parkeringen ute på kajplanet i anspråk för annat ändamål.

Bussupställningen byggs om och förlängs så att den kommer att rymma 19 bussar stående i 2 rader. I dagsläget rymmer 13 bussar. Platsen får en smal refug som blir en tydlig avgränsning mot gatan.

En utökning av bussupställningen kan göras genom att parkeringsplatser tas i anspråk. Det föreslås att del av bussupställningen används som bilparkering under bussarnas lågsäsong på vintern. Detta bör utredas ytterligare. Totalt sett innebär programmet att antalet parkeringsplatser minskar från 240 till 150 till förmån för bussupställning och ytor för rekreation.

Samtidigt är parkeringsbehovet inom området stort, och möjligheten att förlägga ett parkeringsgarage under kajplanet bör studeras vidare.

”Etapper”/Genomförande/Tidplan

Projektet har initierats av Gatu- och fastighetskontoret i samarbete med Stockholms Hamn för att staden önskar få en långsiktig vision för utformningen av området. Kostnaderna för genomförandet delas mellan Gatu- och fastighetskontoret och Stockholms Hamn. I dagsläget finns inga ekonomiska medel avsatta för ett genomförande. Den planerade ombyggnaden av bensinstationen beräknas utföras under 2004 och kan komma att kräva en mindre ombyggnad vid infarten till kajplanet. För utökad turistbussuppställning avser Gatu- och fastighetskontoret utföra detaljprojektering under hösten 2004, med en planerad byggstart våren 2005. De föreslagna åtgärderna kan genomföras separerade från varandra vid olika tidpunkter. Nedan redovisas förslag till indelning i olika delområden.

Samråd

Programmet har varit på remiss till berörda förvaltningar och intressenter. Under oktober 2003 hölls ett ”öppet hus” där programförslaget presenterades. I samband med detta har också allmänheten haft möjlighet att lämna synpunkter.

Sammanfattningsvis kan sägas att många är positiva till att en utredning initierats från stadens sida, och de framför att behovet av en helhetssyn på området är nödvändig. Upprustningen med gångstråk, sittplatser och belysning har mottagits positivt, likaså de trafiksäkerhetshöjande åtgärderna. Det finns en stark oro över att antalet parkeringsplatser kommer att minska. Beträffande vilka verksamheter som ska finnas på kajplanet har skiftande synpunkter framkommit.

Remiss- och samrådsredogörelse, se bilaga nr 2

Konsekvenser

-ekonomiska

En grov kostnadsuppskattning visar att den totala kostnaden för områdets upprustning och förnyelse uppgår till ca 65 mnkr. Kostnaderna fördelas på anläggningsdelar enligt nedan:

Del 1: Utökad turistbussuppställning	ca 2 mnkr
Del 2: Ombyggnad av infart Kungsholmstorg	ca 2 mnkr
Del 3: Kajpromenaden, åtgärder kajkonstruktion	ca 10 mnkr
Kajpromenaden, upprustning	ca 10 mnkr
Del 4: Kajplanet	ca 25 mnkr
Del 5: Cykelbanor och parkering	ca 6 mnkr
Oförutsett	ca 10 mnkr
Summa	ca 65 mnkr

Projektet föreslås samfinansieras av Gatu- och fastighetskontoret och Stockholms Hamn. Utgångspunkt för fördelning av kostnaderna bör vara att respektive aktör bekostar åtgärder på sin mark. Detta skall utredas vidare i nästa planeringsskede.

Parkeringsbolaget har inga investeringsmedel avsatta för Norr Mälärstrand, men det finns för närvarande ett behov av att rusta upp befintliga parkeringsytor. Upprustningen bör planeras som en del av projektet. Vidare bör möjligheten att bygga ett parkeringsgarage under kajplanet utredas.

Utredningen innehåller förslag till nya byggnader. Vem som bekostar/bygger dessa och hur upplåtelseformerna ser ut, utreds i nästa planeringsfas.

- trafik

Förslaget innebär tydligare trafikföring vid infarter och längs parkeringsplatserna. Detta förbättrar trafiksäkerheten och ger färre konflikter med andra trafikantgrupper. Fler platser skapas för uppställning av turistbussar, men antalet parkeringsplatser minskar, från ca 240 till ca 150 stycken, varav ca 60 på kajplanet och sommartid ca 30 vid turistbussuppställningen.

För cyklister bli framkomligheten bättre och konfliktpunkterna färre, även om cykelbanan fortfarande är smal i förhållande till antalet cyklister.

-miljö

Stadsfrontens karaktär förstärks genom föreslagen upprustning av miljön avseende förstärkning av samband, ny belysning, trädplanteringar, markbeläggningar mm. Pilträden längs kajen får bättre levnadsbetingelser då kullerstenen föreslås bytas mot marktäckande växtlighet.

Tillgängligheten förbättras och en tryggare miljö skapas.

Minskad biltrafik på kajplanet medför minskade konflikter men

de mest trafikintensiva verksamheterna, bensinstation och snötipp, kvarstår inom området.

- näringsliv och jobb i regionen

Förslaget innebär flyttning av vissa verksamheter, bl a Stenfirma Bror Törner.

Förslaget innehåller en ny byggnad för restaurangverksamhet och en byggnad för enklare kaféverksamhet samt uthyrning av småbåtar.

-kompensation för ianspråktagen grönyta

Inga grönytor påverkas av förslaget. Tillgängligheten och sambanden med befintliga grönstråk förstärks av de föreslagna åtgärderna.

-tillgänglighet

Projektet innebär stora förbättringar avseende tillgänglighet för samtliga fotgängare. Allra störst kommer förbättringarna att bli för personer som har någon form av funktionshinder.

Gatu- och fastighetskontorets förslag/synpunkter

Kontorets förslag är att Gatu- och fastighetsnämnden godkänner visionen för Norr Mälarstrands upprustning såsom den beskrivs i programmet och i detta tjänsteutlåtande, och ger kontoret uppdrag att gå vidare med planeringen.

SLUT